

מי לא רוצה שנייצר חשמל בעצמנו

מהלכי ממשלה מוזרים עלולים לעכב ייצור חשמל נקי באופן עצמאי בבתים ובמפעלים

אופירה אילון

1/8/2008

משרד התשתיות פרסם בתחילת יוני 2008 תקנות המעודדות התקנת מערכות סולאריות ביתיות אשר בשעות השיא (קיץ, בשעות הצהריים המוקדמות) יכולות לייצר ולמכור חשמל לרשת. בלב התקנות תמריץ כלכלי - כל קוט"ש המיוצר במערכת הסולארית יזכה לתעריף הזנת רשת בגובה 2.01 שקלים ויוכל למכור עודפי חשמל במחיר שהוא פי 4 מהתעריף הרגיל.

אלא שבישראל לא מחפשים כיצד לקדם רעיון אלא דווקא כיצד להקשות. "על גג דוד שמש ואנטנה גם" כתב המשורר ע. הלל, ואת הכוונה אימצה מיד המועצה הארצית לתכנון ובניה אשר נדרשת לדון בימים אלה כיצד יסווגו מתקנים אלה. כרגע, החוק אמור להתנות את הקמתם בהיתרי בנייה, דבר שעלול להיות לרועץ בקידום ייצור החשמל הביתי מאנרגיה סולארית.

על גג דוד שמש ואנטנה גם

מערכות ביתיות ומערכות תעשייתיות תוכלנה ליהנות מההסדר הזה למשך 20 שנה בתעריף המובטח, צמוד למדד. אכן בשורה חשובה, שיכולה לעודד כל בעל גג ליהנות מייצור חשמל נקי בזמן החזר השקעה סביר.

גם המשק הישראלי ייהנה מההסדר: שיא הביקוש לחשמל "יגולח" באמצעות טכנולוגיה המייצרת חשמל הרבה פחות מזהמת.

מי שמעורה בחוק התכנון והבניה יודע שכל בניה של מתקן קבע מחוייבת בהיתר בניה. התקנת מערכת סולארית שתעבוד 20 שנה היא בניה של קבע. יחד עם זאת, לפי החוק, להתקנת דוד שמש צריך היתר לעבודה מצומצמת בלבד, ויש תקנות מיוחדות לנושא, אולם בשלב זה התקנות אינן כוללות מתקן לייצור חשמל בטכנולוגית ה PV.

הסתכלו סביב

ההמלצה שלי היא להתבונן סביב, ולראות איך מדינות אחרות התמודדו עם הסוגיה.

בגרמניה, הכינה הממשלה תכנית לכסוי 100 אלף גגות בברלין, בעיר פילסטינג בבואריה ובערים נוספות, במימון ישיר של ממשלת גרמניה בגובה 30 מיליון יורו. בזכות התכנית, עלתה קיבולת המערכות הפוטו-וולטאיות ב-200 מגהוואט בשנים 1999 עד 2002. כיום טכנולוגיה זו מייצרת 60 גיגהוואט לשעה ומהווה 0.3% מכלל החשמל בגרמניה, שאינה מצטיינת בכמות ובעוצמת קרינה מרשימה כמו ישראל.

[חישוב, שהצגנו באחד מדיוני פורום האנרגיה של מוסד שמואל נאמ](#) בנושא חשמל ממערכות

פוטוולטאיות, מראה שעל שטח הגגות של איזור התעשייה בנתניה בלבד ניתן ליצר כ-0.2% מתצרוכת החשמל הלאומית.

אמנם המערכות אינן זולות כל כך, מחיר הדגמים הביתיים נע בין 40 ל-110 אלף שקלים, והמסחריים יכולים להגיע עד 1.5 מיליון שקלים, אך לזכותן יאמר כי הן מתחייבות להמשיך ולפעול במשך 30 שנה, דורשות תחזוקה מינימלית ומחזירות את ההשקעה תוך מספר שנים (בהתאם לגובה הפרמיה המשולמת ליצרן).

כלומר, מי שמצוי בכיסו המימון או יכול לקבלו מהבנק, ייהנה ממערכת שמייצרת חשמל נקי.

דבר אחד ברור - אם בנוסף לעלות הגבוהה של המערכות בישראל, יידרש הצבור לרדוף אחרי הרשויות, להגיש בקשות מנומקות ולחכות עד אשר יתקבלו היתרי בנייה, רק מעטים יאמצו את המערכות סולאריות וכך לחסוך בחשמל ולייצר חשמל "ירוק".

אופירה איילון היא דוקטור ומרכזת את המחלקה ללימודי סביבה באוניברסיטת חיפה, חוקרת בכירה ומרכזת פורום האנרגיה של [מוסד שמואל נאמן](#)

לפרסום בנושא חשמל ממערכות פוטו-וולטאיות [לחץ כאן](#)